

Rapport

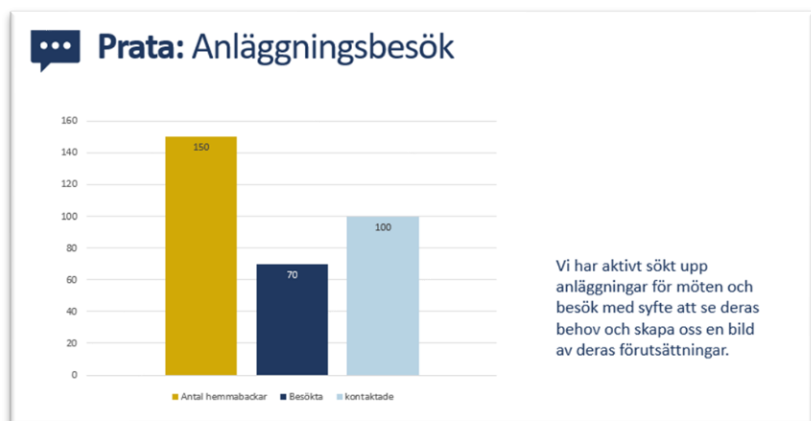
Lokala backen – För miljö och folkhälsa 2024

Sammanfattning 2022-2024

Vi har under hela projektiden jobbat med att hjälpa till att lösa de behov och utmaningar som anläggningarna haft. Vi har också haft möjlighet att under projektiden synliggöra anläggningarna genom 70 anläggningsbesök samt skapat kontakt med över 100 hemmabackar. Vi har genom detta stöd från Svenskt Friluftsliv haft möjlighet att vara lyhörda, ta in en mängd önskemål samt haft ett brett perspektiv på frågor kring att driva anläggning som tre starka nationella organisationer, Friluftsförbundet, Svenska Skidförbundet och SLAO (Svenska Skidanläggningars Organisation)

Förutsättningar har skapats för att fortsätta arbeta och utveckla olika nätverk som den välbesökta Facebooksidan, referensgruppen utvecklas och kommer att drivas framåt, digitala anläggningsforum kommer fortsätta att arrangeras med aktuella teman och gäster.

Större leveranser 2024

- Vi har [Skapat en film](#) från 6 hemmabackar för att inspirera allmänheten och lyfta vilket engagemang som finns lokalt!
- Fortsatt att utveckla vår referensgrupp som nu har 10 representanter från olika delar av landet
- Vi har deltagit och arrangerat en workshop på SLAO-dagarna för ca 180 personer i branschen, med syftet att samverka.
- Tagit fram en gästundersökning som kommer genomföras på samtliga 150 hemmabackar runt om i landet under säsongen 24/25.
- Fortsatt att arbeta kring den cirkulära ekonomin och den framtagna "shopen" på Tradera
- Fortsatt att sprida rapporterna och synliggöra hemmabackarna i olika forum
- Tagit fram "dialogtips" till hemmabackar som stöd när de har möten med kommuner eller andra beslutsfattare
- Tagit fram en checklista med saker att tänka på inför avtal, tex. Nyttjanderättsavtal, arrendeavtal osv.
- Gått ut med gemensamma debattartiklar som fått stor lokal spridning, den som gjordes inför World Snow Day 2024 blev publicerad i 75 tidningar.
- Skapade en insamlingskampanj inför World Snow Day som inbringade 100 tkr, som hemmabackar sedan kunde söka för att göra det lilla extra för sina gäster.
- Deltagit på olika stormöten för att hålla i workshops gällande att drifva anläggningar och lokal samverkan.

BAKGRUND

Det finns en stor hotbild i de lokala skidanläggningarnas framtid. Det förändrade klimatet, investeringar för långsiktig hållbarhet och stort tryck på den ideellt engagerade, gör att vi riskerar att tappa det vi under lång tid byggt upp. Under pandemin ökade det lokala intresset stort och de kommande 5–10 åren kommer vara avgörande för de lokala hemmabackarnas fortlevnad. Friluftsrämjandet tillsammans med SLAO och Svenska Skidförbundet har därför kroat arm och vill gemensamt göra det vi kan för att stötta hemmabackar runt om i Sverige på olika sätt!

SYFTE

Syftet med "Lokala backen-för miljö och folkhälsa" är att stötta anläggningarna för en fortsatt överlevnad, utveckling och hållbarhetsomställning. Vi vill långsiktigt skapa mer aktiviteter knutet till hemmabackarna för att öka tillgängligheten till friluftsliv på snö, men även året runt, för alla. En mötesplats oberoende av socioekonomi, etnicitet, ålder eller andra skillnader.

MÅL

I "Lokala backen-för miljö och folkhälsa" vill vi hjälpa till att framtidsäkra skidåkning och annat friluftsliv på hemmaplan. Alla små föreningsdrivna anläggningar har liknande utmaningar och behöver nu stöd som gynnar alla i slutändan. Drömmen är att den lokala skidanläggningen ska upplevas som den självklara knutpunkten för alla åldrar och målgrupper. En plats för en aktiv fritid som genererar rörelseglädje, folkhälsa och livsglädje året runt för de minsta barnen till äldsta pensionär.

MÅLGRUPP

Vi stöttar cirka 150 skidanläggningar där närmare 300,000 skid- och snowboardåkare vistas per år. Kvinnor: 43% Män: 57%

GENOMFÖRANDE OCH RESULTAT

Initiera fadderprogram mellan anläggningar

Efter de lärdomar vi nu samlat på oss från tidigare vintersäsonger så arrangerade vi därför en stor workshop på SLAO-dagarna i samband med SLAO:s årsmöte 20-21 okt 2024. En workshop med ca 180 deltagare med representanter från en mängd skidanläggningar runt om i landet, stora som små.

Workshopen blev lyckad och resulterade i att samtliga anläggningar geografiskt uppdelade nu har kontaktuppgifter till varandra och några bokade in studiebesök hos en grannanläggning eller blev så konkreta under workshopen att Flottsbro (en stor

kommundriven hemmabacke) redan veckan efter åkte till Södertäljes Hemmabacke Ragnhildsborgsbacken och stöttade med teknisk hjälp på liften. Här har nu förutsättningar skapats för ett långsiktigt erfarenhetsutbyte mellan anläggningar utan större stöd från projektledare. Att dela kontaktuppgifter i kombination med vår Facebookgrupp finns nu en bra grund för anläggningar att kontakta och stötta varandra i erfarenhetsutbyte och bytesmarknad med prylar som inte längre används framöver utan Svenskt Friluftslivs resurser.

Stödja utveckling av delningssystem kring återbruk

Traderashopen som lanserades 2022 används fortfarande flitigt av några skidanläggningar samt av SLAO (Svenska Skidanläggningars organisation) men i många fall har vi behövt agera mellanhand då större anläggningar har saker men att Traderashopen har blivit för tufft administrativt att hantera.

Nu finns en uppbyggd rutin för hur det kan förmedlas prylar vidare i skidbranschen och de skidanläggningar eller leverantörer som har prylar vet hur de kan gå till väga för att nå ut till fler och de mindre hemmabackar vet vart de kan vända sig för att förmedla sina behov.

Här är ett Facebookinlägg i gruppen "Driftgrupp Hemmabackar" där vi fått en räddningspulka från Stöten, lägger ut den på auktion på Tradera och slutsumman går tillbaka till hemmabackarna via SLAO.

Nu testar vi nått nytt! 😊
Stöten skänker en fullt fungerande räddningspulka, SLAO har lagt ut den på Tradera, auktionen avslutas på måndag och pengarna SLAO får in kommer att gå tillbaka till er hemmabackar under World Snow Day 2025!
OBS! Pulkan hämtas i Stöten, inte i Östersund.

TRADERA.COM
Räddningspulka
Utropspris: 5000 kr. Typ: Auktion. Slutar: 2024-11-25 16:18:46. Köp & sälj begagnade & oanvända Skidanläggningar på Tradera.

Visa statistik 202 räckvidd för inlägg >

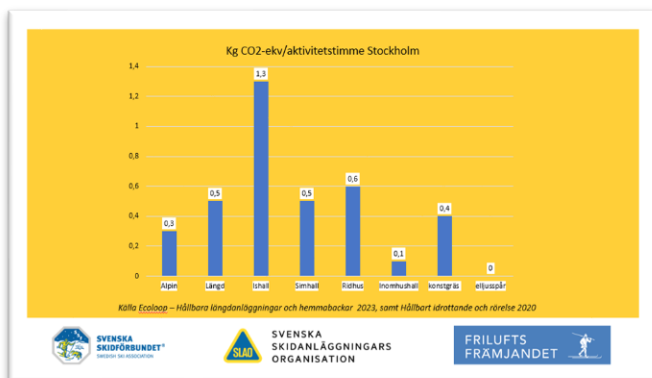
👍❤️ Brukets skidanläggning och 16 andra

Skyddsmadrasser som skänks av Skistar Sälen som sedan Koldemoåsen i Arbrå hämtade.

Stödja lokala samhällsnyttan gentemot kommunen och stärka relationen mellan förening och kommun

De två [rapporter](#) som lanserades våren 2023 har verkligen gått från en skrivbordsprodukt till något som används flitigt runt om i landet. Som underlag till för lokalavdelningar till kommuner eller andra finansiärer för att visa fakta på den samhällsnytta det ger att ha en hemmabacke i kommunen, men också kunna visa på miljöpåverkan att producera snö som är relevant och jämförbar med andra idrottsanläggningar.

I mars 2024 blev vi inbjudna av RF SISU Jämtland/Härjedalen att arrangera en föreläsning kring "Backa Hemmabacken" samt hållbar snöproduktion i Östersund. Målgruppen var kommuntjänstemän i regionen som jobbar med anläggningar inom kultur/fritid.

Det fanns representanter från Östersund, Bräcke, Ånge och Ragunda kommun på plats. En uppskattad förmiddag som ledde till bra nätverk och erfarenhetsutbyte mellan kommunerna.

Efter mötet på RF SISU blev vi inbjudna till ett stormöte av Ragunda kommun som är delägare i Kullstabacken i Hammarstrand, inför säsongen 24/25 står anläggningen inför en försäljning. Vi var på plats i Hammarstrand och höll i en workshop kring hur en drift skulle kunna se ut i samverkan mellan föreningslivet, näringslivet och kommunen. Det var närmare 100 personer på plats och intresset för anläggningen är stort, det har landat i att ny ägare består av representanter från näringslivet, kommunen och samverkan med föreningar kommer att ske.

Initiera och skapa arbetsnätverk mellan anläggningar

Den Facebookgrupp som startades 2022 "Driftgrupp hemmabackar" har fått fler medlemmar och är nu närmare 350 personer från hela Sverige från olika hemmabackar. Forumet har blivit självspelade då medlemmar skapar diskussioner och är generösa när det kommer till erfarenhetsutbyte och tips!

Prata: Facebookgrupp

- Plattform för kunskapsutbyte och nätverk
- 290 medlemmar

Vi har löpande möten med Referensgruppen som skapades under 2023, de har nu blivit ett värdefullt forum där vi i projektgruppen har haft möjlighet att testa idéer och få kloka input från de som är aktiva i driften och har stor erfarenhet av att driva hemmabackar. Denna kommer självklart att leva vidare genom Svenska Skidförbundet och SLAO, Friluftsförbundet har också representanter från lokalavdelningar som driver anläggning.

Utreda möjligheterna till en långsiktig investeringsfond

Som en fortsättning på det som påbörjades under 2022 med cirkulär ekonomi i branschen så har vi nu genom nätverk och samverkan på olika sätt sett att mycket återbruk sker mellan anläggningarna utan projektgruppen som mellanhand. I vissa fall vill anläggningar skänka saker, tex en räddningspulka, då har SLAO använt sig av Tradera och pengarna som auktionen ger går tillbaka till hemmabackarna, kan detta växa så skulle det bli en pott med pengar som hemmabackar har möjlighet att söka stöd från.

Se över möjligheterna att stödja anläggningar i deras bidragssökande

Vi har fortsatt att sprida webbsidan där vi på ett tydligt sätt presenterar de olika bidrag som finns att söka, [bidragsstöd](#). Vi vet att genom våra tidigare nämnda rapporter samt stöd från oss i projektgruppen så har fler anläggningar vågat sig på att söka större bidrag från tex. Arvsfonden. Ett exempel är Fregattbacken i Saltsjö Boo som vill satsa vidare på sin sommarverksamhet i anläggningen genom att skapa cykelleder samt rusta upp deras samlingslokal, vi var med på de första uppstartsmötena och gav tips och råd på hur de kan tänka i en Arvsfondsansökan. Arvsfonden i sin tur kontaktade oss för att få mer info om skicket på anläggningen, detta resulterade i ett bidrag på över 4 miljoner kr. Även Kvisthamrabacken, Mickelbacken, Ragnhildsborgsbacken, Yxbacken är exempel på där vi varit med och stöttat, våra rapporter har varit till stort stöd och anläggningarna har fått miljonbelopp för att utveckla deras verksamheter. Vi vet genom vår kontakt på Arvsfonden, Handläggare Cecilia Eriksson att ansökningar från hemmabackar har ökat, fler blir beviljade medel och de flesta av de hänvisar på ett eller annat sätt till våra rapporter eller nämner "Backa Hemmabacken" i sina ansökningar.

Stödja framtagande av material kopplat till hållbarhet och anläggningar

Vi vet att många anläggningar har utmaningar med olika form av avtal, nyttjanderättavtal med föreningar som arrangerar träningar, arrendeavtal med markägare, tydliga gränsdragningslistor osv.

Därför tog vi hjälp av SLAO:s jurist att förtydliga vad man ska tänka på när man ska skriva avtal med olika aktörer som ansvarig i en anläggning, detta ledde till en enkel checklista som finns på samtliga organisationers hemsidor.

Intern inom Friluftsrämjandet så testade vi under 2024 en pilot på temat social hållbart och mångfald i Södertälje. Lokalavdelningen i Södertälje som driver Ragnhildsborgsbacken har stora utmaningar att bemanna driften i anläggning, folk till snöläggning, uthyrning, liften, backstugan. Vi bjöd därför in Assyriska föreningen i Södertälje som har stort medlemsantal men en målgrupp som står längre ifrån skidåkning till en kickoff i augusti. Vi bjöd på lunch och ideella från lokalavdelningen visade runt i anläggningen, det deltog ca 60 personer och resulterade i en lista på ca 10 personer som var intresserade av att hjälpa till i drift inför säsongen 24/25.

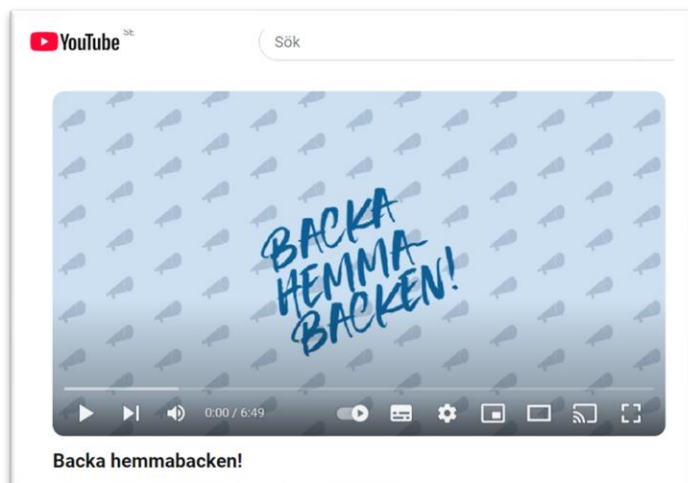

Kommunikation

Vi lanserade hösten 2024 en ny film för att visa på samhällsnyttan och de otroliga engagemang som finns i hemmabackar runt om i landet.

Under de två tidigare vintersäsonger så har vi känt att kunskapen om gäster i hemmabackars behov är liten runt om i landet. Många vet att efterfrågan för fler grillplatser, större parkering, mer lekfullhet i anläggningen osv. efterfrågas men hemmabackar har oftast inte de resurser som krävs för att genomföra någon form av undersökning för att få reda på mer. Därför har vi skapat en nationell gästundersökning som under hösten 2024 spridits till samtliga 150 anläggningar runt om i landet för att få reda på mer om gästers behov, vilket kan fungera som ett bra underlag för framtida investeringar. För oss nationellt som tre stora organisationer så blir det ett värdefullt underlag för satsningar framåt. Men på undersökning har vi fått Head, Spectrum och Burton som sponsrar med fina priser. Vi har tagit fram både tryckt material som postats ut och ett Sociala medier kit till hemmabackarna som de själva kan sprida i sina kanaler.

Under World Snow Day 21 jan 2024 så provade vi något nytt som visade sig skulle vara ett roligt och lätt dministrerat koncept. Vi frågade leverantörer i branschen om de ville "backa hemmabacken" lite extra just denna dag, detta resulterade i donationer på över 100,000 kr. Vi kunde då stötta 29 anläggningar att göra det lilla extra för sina gäster just denna dag. Några anordnade skattjakt, andra bjöd på fika, vissa bjöd på liftkort, skidhyra samt fika. En fin dag där vi på ett väldigt tydligt sätt fick möjlighet att stötta lite extra, detta kommer att arrangeras även 19 januari 2025 via SLAO.

Marknadsföring

Loggan och maneret som togs fram i början av projektiden under 2022 har blivit allt mer populär och hemmabackar delar ut klistermärken och använder loggan lokalt på olika tryckmaterial, något som vi såklart är superstolt och glada över, "Backa Hemmabacken" har blivit ett tydligt och välkänt begrepp i branschen som kommer att leva vidare för en lång tid framöver!

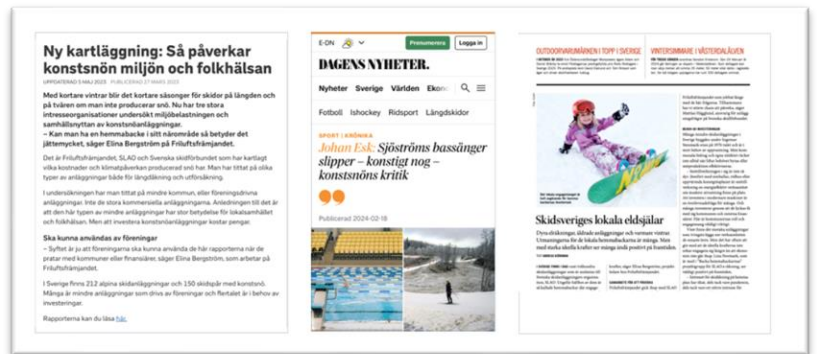

Påverkan

Under World Snow Day 21 januari 2024 så gick vi tillsammans med Svenska Skidförbundet och SLAO ut med en debattartikel med rapporterna kring hållbarhet och samhällsnytta som syfte att lyfta för en bredare allmänhet. Den gav stort lokalt genomslag. Hela 129 publiceringar på webb och tryckta tidningar, sammanlagt ca 75 unika tidningar runt om i landet publicerade materialet.

Under 2024 publicerade bland annat Johan Esk en [Debattartikel i Dagens Nyheter](#) där han nämner våra rapporter och även kontaktade projektgruppen för mer information, även SVT och Expressen uppmärksammade rapporterna.

Lokalt påverkansarbete finns det gott om i hemmabackar runt om i landet och det är en viktig del för att skapa hållbara hemmabackar. Därför tog vi under våren 2024 fram en [digital folder med 8 punkter](#) som kan vara bra att tänka på när man ska föra dialog med kommuner eller andra beslutsfattare.

Hemmabacke för folkhälsa och livsglädje

I grenen stillastående ligger vi i Sverige i världstopp, och under vinterhalvåret visar stillastående dramatiskt. För många barn behövs mängden fysisk aktivitet i jämlikhet med sommarmånaderna.

8 av 10 skolbarn uppnår inte Folkhälsoenkätens rekommendation om en timmes fysisk aktivitet per dag.

Genom att locka till rörelse under vinterhalvåret bidrar skidållagningar till vintervärd, hälsa och livsglädje.

Grundförutsetningar och engagemang kan be vidligt olika utifrån kommuner till kommuner, men att vi med våra rapporter kan visa på den samhällsnytta och meriter som en skidållagning medför är klart.

Vi vill med detta dokument ge er som förening och anläggning ett bra stöd när ni pratar med beslutsfattare i kommunen. Så här kommer några tips och saker på hur ni kan arbeta långsiktigt för att påverka er kommun eller andra beslutsfattare.

8 av 10 skolbarn
uppnår inte Folkhälsoenkätens rekommendation om en timmes fysisk aktivitet per dag.

Utvikning per satsad krona

- Vårdnad
- Meriter (spårar)
- Sociala värden
- Ekonomiska värden

Tips inför dialog med kommunen

SVENSKA SKIDFÖRBUNDET
SVENSKA SKIDANLÄGGNINGARS ORGANISATION
FRILUFTSFRÄMJANDET

Slutsatser och lärdomar 2022–2024

Projektet har under dessa år varit väldigt uppskattat i branschen och rätt i tid då stillasittandet ökar och samtliga organisationers mål och strategier är att få fler människor i rörelse, vilket hemmabackarna bidrar till.

Vi tillsammans med Skidförbundet och SLAO har under åren sett att vi kan göra skillnad då vi tillsammans får stora muskler och når ut till en bredare massa med tex debattartiklar och annan typ av påverkansarbete. Levande lokala backar skapar långsiktiga möjligheter för en ökad mångfald där fler får uppleva glädjen med skid och snowboardåkning.

Vi har genom ett flertal insatser såsom referensgruppen och en växande Facebookgrupp sett att dessa nätverk kommer långsiktigt att bidra till värdefullt erfarenhetsutbyte och den cirkulära ekonomin i branschen framöver. De rapporter och andra folders som tagits fram under projekttiden kommer självklart att ligga kvar på respektive organisations hemsida och fortsättas att användas flitigt både intern och externt.

Ett resultat inför vintersäsongen är att sex hemmabackar startar upp efter några års uppehåll, SLAO ser ett växande medlemsantal vilket inte har hänt de senaste 5 åren.

Vi vill våga tro att Backa Hemmabacken med sina olika satsningar bidragit till denna trend, att branschen är peppade och att det finns en tro på en ljus framtid för landets alla hemmabackar!

Nystart inför säsongen 2024/2025

Vallåsen, Halland

Sunne Ski, Värmland

Gesunda, Dalarna

Svärdsjö, Dalarna

Fornbyklint, Dalarna

Bryngfjordsbacken, Värmland

Media

[Bybor vill ta över Svärdsjöliften för att hålla skidbacken levande | SVT Nyheter](#)

[Efterlängtd slalombacke öppnar i vinter | Lokalt i Dalarna](#)

[Bryngfjordsbacken öppnas för säsongen 2024/2025 | Karlstads kommun](#)